

TIME : 2 Hrs**MARKS : 60****NOTE : 1) All the questions are compulsory.****2) Internal options are mentioned.****3) Figures to the right indicate marks.****Q.1) A) Discuss physical development in preschool years? (15)****OR****B) Discuss physical development in middle childhood? (15)****Q.2) A) Discuss piaget's approach to cognitive development in preschool years? (15)****OR****B) Discuss social and personality development in middle childhood? (15)****Q.3) A) Explain the terms in brief. (any 5 out of 6) (15)****1) Sensory Difficulties****2) Learning Disabilities****3) Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD)****4) Piagetian approach to cognitive development in middle childhood.****5) Information processing in middle childhood.****6) vygotsky's approach to cognitive development in middle childhood.****OR**

B) Differentiate between. (any 3 out of 4) (15)

- 1) Industrious V/S Inferiority
- 2) Self Concept V/S Self-Esteem
- 3) Kohlberg's Theory Advantages V/S Kohlberg's Theory Disadvantages.
- 4) Boys Gender & Friendship V/S Girls Gender & Friendship.

Q.4 A) Write short notes. (any 3 out of 4) (15)

- 1) Changes in body shape and structure in preschool years
- 2) Health and illness in preschool years
- 3) The growing Brain in preschool years
- 4) Motor development in preschool years

OR

OR

B) Discuss the following statements. (any 3 out of 4) (15)

- 1) During preschool stage children are not capable of operations such as organized, formal, logical mental processes.
- 2) Autobiographical memory is memory of particular events from one's own life.
- 3) During middle childhood period children are able to learn words through a process called as Fast Mapping.
- 4) Children can learn to answer correctly on conservation tasks if they are given certain training or experiences.

OR

वेळ: 2 तास

नोट: 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2. उजवीकडे आकृती गुण सूचित करतात.

3. अंतर्गत पर्याय दिले आहेत.

Q.1) अ) शाळा पूर्व अवस्थेतील शारीरिक विकास ह्यावर चर्चा करा? (15)

किंवा

ब) मध्यम बाल्यावास्थातील शारीरिक विकासावर चर्चा करा? (15)

Q.2) अ) शाळा पूर्व अवस्थेतील पिअगेत्स चे दृष्टिकोनातून संज्ञानात्मक विकासावर
चर्चा करा? (15)

किंवा

ब) मध्यम बाल्यावास्थातील सामाजिक आणि व्यक्तिमत्त्व विकासावर चर्चा करा?

(15)

Q.3) अ) थोडक्यात संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही 5) (15)

1) जार्नेंद्रियांच्या अडचणी

2) शिक्षण अक्षमता

3) सावधान तूट अतिव्याधी

4) मध्यम बाल्यावास्थातील पिअगेत्स चे संज्ञानात्मक विकास

5) मध्यम बाल्यावास्थातील माहिती प्रक्रिया.

6) मध्यम बाल्यावास्थातील व्यगोत्स्क्य चे संज्ञानात्मक विकास

किंवा

उत्तराखण्ड शैक्षणिक विभाग

ब) फरक करा. (कोणत्याही 3) (15)

1) कर्मतत्पर V/S हलकेपणा

2) स्वतः संकल्पना V/S स्वतः ची मानणे

3) कोहल्बेर्ग चे सिद्धांत फायदे V/S कोहल्बेर्ग चे सिद्धांत तोटे.

4) मुले लिंग आणि मैत्री V/S मुली लिंग आणि मैत्री.

Q.4) अ) थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही 3) (15)

1) शाळा पूर्व अवस्थेतील शरीर आकार आणि रचना मध्ये बदल

2) शाळा पूर्व अवस्थेतील आरोग्य आणि आजार

3) शाळा पूर्व अवस्थेतील मेंदू चे वाढता

4) शाळा पूर्व अवस्थेतील स्नायू विकास

किंवा

ब) खालील वाक्यावर चर्चा करा. (कोणत्याही 3) (15)

1. शाळा पूर्व अवस्थेतील मुलांना संघटित, व्यावहारिक, तार्किक मानसिक प्रक्रिया

चालविण्यासाठी सक्षम नाहीत

2. आत्मचरित्रात्मक स्मृती स्वतःचा जीवन पासून विशिष्ट घटनांच्या स्मृती आहे.

3. मध्यम बाल्यावास्थातील काळात मुलांना जलद मॅपिंग प्रमाणे नावाची प्रक्रियेतून

शब्द शिकण्यासाठी सक्षम आहेत.

4. मुलं ते विशिष्ट प्रशिक्षण किंवा अनुभव दिले जातात तर संवर्धन कार्य योग्य रीतीने

उत्तर देण्यासाठी जाणून घेऊ शकता.